

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXII.

V Ljubljani 7. velikega travna 1869.

List 19.

CVETLIČNIK.

Šmarnična.

Cvetke tergam svitlo bele,
Višnjeve in zarudele;
Z njih bom venček krasni vil
In Marii ga daril.

Nji, Devici naj čistejši,
In Kraljici naj milejši,
Materi vse milosti,
Na altarček šmarnični.

Bom pokleknil in jo prosil,
Da bi Njo v spominu nosil,
Vedno da bi jo slavil,
Dokler bom na svetu živ. —

Ljubit' Jezusa in tebe,
Bolje kakor svet in sebe,
Ino Vama pesmice
Peti vsake šmarnice?

Upam, Mati predobrotna!
Revni sin tvoj, stvar sirotna, —
Da mi spolniš prošnjo to;
Glej pa! — še imam eno:

Da, ko zadnji dan mi ugasne,
Šmarnice obhajal krasne
V rajskem vertu bi vesel, —
Tebe ljubil, — Tebi pel.
Radoslav.

Marii.

Pozdravljam Te, nebés Kraljica!
Ponižno pevam Tvojo čast;
Prečudna Božja lepota,
Za Jezusom naj veči slast
Si meni revnemu, Marija!
Če serce v tugi se topí,
In če vihar skušnjáv razbija,
Me potolažiš, Mati ti!

Zato Te serčno čem častiti,
Dobrotno-miljena Gospa!
Veselo venček podariti
Z naj lepših cvetov majnika;
S cvetlic, ki serce jih dobilo,
Po Tvoji prošnji upam bo,
Le-té v prelični venček zvilo,
Podalo v dar Ti radostno.

Oj sprejmi, Mati, jih in vari,
Da ne končá jih greha mraz,
Zavreči, prosim, jih nikari,
Naj so zvestobe Ti dokaz,
Da služim Ti, Kraljica mila!
Zvesto častim Te celi maj,
Zato Ti vedno me vodila
In boš peljala v zlati raj.

Radoslav.

Marii za Šmarnico.

(Daruje Grča.)

Oj cvet človeštva, blagi cvet,
Izvoljena Adama hči,
Raduj se, o raduj, Devica!
Lej, mladi, stari ljudstva svet
Iskreno Te povsod slavi,
Cvetočga majnika Kraljica!

Vesela Ti mladost hití
Vezati vence, šopiče;
Pa tudi starost ne počiva;
Kar pomlad le cvetú rodí,
Se v vence Tebi v čast vijé,
Kraljica maja milostiva!

Ker meni pa ne šmarnice,
Ne druge rož'ce ne cvetó,
Zastonj želim Ti šopke viti,

Ti viti take venčike,
Ki kmali ovené, vsahnó; —
Jaz drugih hočem Ti dariti.

Kar blagih želj in čut kali
Iz Tebi vdanega sercá,
Ki se za Tvojo čast je vnelo,
S tim bližam se, Kraljica. Ti,
Darujem Ti ves cvet serca,
Ki Tebi bode vedno cvelo.

Čutila gorke in želje
Navdušeno Ti bodem vil
V šopičke, vence nevenljive,
Ki se nikdar ne obleté,
Jih veter, mraz ne bo kosil,
In vedno bodo v cvetu žive.

Kar v persih mladih mirno tli,
Kar daja mi duhovno rast,
Serce žareče vnema, širi,
Naj v pesmi čversto se glasi:
Ljubiti Te, Ti peti čast,
Naj bodo pesmi moje viri.

Časti Te ves nebeški zbor,
Časti Te sam Tvoj božji Sin,
Ti zemlja, nébez poje slavo;
Al mojega sercá govór
Ljubezni je preslabe čin;
Naj volja čista dá veljavo.

Izvoljena Gospa nebés!
Izprosi vikši mi krepost,
Da vžge se žar ljubezni večé:
Bom venec lepših vil perés,
Preslavljal Tvojo bom blagost,
Ti peval pesmi pregoreče.

Naša prava domovina.

Kjer sveti čeda solnc se brez števila
In širi neizmerna se višina;
Tam našla lék bo vsaka bolečina,
Tam žalost bode v slast se spremenila.

Tam bode naša sreča se rodila,
Kjer zlost nobena ne kalí spomina;
Sej tam kraljestvo Božjega je Sina,
Ki milost je njegova svet rešila.

Kakó po domu tém sercé zdihuje!
„Ta kraj je naša domovina prava,“
Kjer s čedo zvoljenih sam Bog kraljuje.

Tam bomo greha in skušnjave prosti,
Terpina čaka tamkaj večna slava,
Ki tú voljno prenaša vse britkosti. —

France C.

Pogovor med Šego in Pravdo.*)

(Iz veselice „katoliške družbe“ v večer 11. mal. travna.)

Vvod.

(Šega sedí pri mizi, oblečen po naj novejši šegi, pred sabo ima „liberalen časnik.“ — Pravda poterka na vrata. Na odgovor „Noter!“ pride v sobo in Šega jame govoriti.)

Šega. Kako ste kaj, g. Pravda?

Pravda. Serčna hvala za vprašanje; in kako pa Vi?

Š. Meni se tako godí, kakor drugi hoté.

P. Nu, saj ste sam svoj gospodar, kaj imajo drugi pri Vas opraviti?

Š. Petelin pri moji hiši zmirom poje „kakor drugi hoté“ in jaz se tudi zmirom sučem, obračam, jem in pijem, jokam in smejam se, kakor drugi hoté, — in tako vselej lahko izhajam.

P. Vi tedaj zmirom poslušate, od kod da veter potegne in tako plašč obračate?

Š. To je modrost na svetu; kdor drugač ravna, je abotnež in ni za ta svet.

*) Ta pogovor je bil med poslušavci veliko zadovoljnost in veselje obudil; bodi torej tudi drugim za predstavo v veseljah priporočen.

P. Pa vendar še ni tako hudo, jaz bi rekel, skor-
nja ne naredi noge, klobuk ne glave, torba ne Hervata,
in lepo pristrizena suknja pa ne gospoda.

Š. Kaj pa drugo? To vse mora biti!

P. Pravilo, po katerem ljudi sodite in primerjate,
so tedaj klobuki, kape, čepice ali avbe, torbe in mavhe,
vaši voditelji so pa novošegni krojači ali modisti, in svojo
učenost zajemate iz novošegnih novin.

Š. Baš da. Kaj ne veste, da v slavnem mestu Pa-
rizu prebiva mož, ktereга ves svet uboga; srečen je
tisti, kateri naravnost iz njegovih ust dobiva povelje. Pra-
vijo, da imenitne gospe ure in ure čakajo, da pred njega
pridejo in njegove ukaze zaslišijo.

P. Može pa, berž ko ne, kurji pot spreleti, kedar
začujejo, da so šle njih žene prašat po naj novejši šegi.

Š. Povedal sem Vam že, da to mora tako biti,
vsak hoče biti napravljen po naj novejši šegi; kdor pa
ni, ne velja nič, kakor se vidi nad Vami.

P. Povejte mi vendar, kedar ima mož več v glavi,
ali ta čas, kedar ima klobuk z visoko ali z nizko štulo, ali
kraje široke kakor rehta, ali le toliko široke, da še nosu
sence ne delajo? Kedar je ženska več vredna, kedar s
krilom ulice pometa, ali ta čas, kedar za njo ropotá,
kakor da bi vrečo orehov za saboj vlekla? Kedar ima
bistrejšo glavo, miločutniše serce, pa radodarniše roke,
ali mar ta čas, kedar je podobna cvetličnemu vertu, ali
kedar je enaka brinjevemu germu? Ali ni tisti človek
naj bolj pameten in spoštovanja vreden, kateri se pošteno
in pametno po svojem stanu in premoženji oblači in
nosi in ne išče v krilih in rokavih ter pri novošegnih
krojačih veljave in časti? Take baže ljudje si stavijo
le spomin po knjigah, v ktere obertniki in tergovci njih
dolgove in imena pišejo, drugod jih pa malo čislajo.

Boljše pa bi bilo ljudem sploh, ko bi se v nekterih
rečeh bolj deržali starih in nekdanjih šeg in navad,
verjemite, ni ne abotna glavica, pri kateri velja stara
šega in petica.

Š. Kaj pa je zopet to, nove šege zaveržete, stare
pa hvalite? To je ravno narobe svet. Svet napreduje
vseh rečeh in časa ne morete vstaviti.

P. Svet napreduje v vseh rečeh, — kaj pa da!
Napreduje pa tudi tisti, kdor se proti breznu pomika.
Napredovanje v učenosti in vednosti, to je lepo in hvale
vredno; ali veste pa, g. Šega, da se napreduje prav po-
gosto tudi tako, da se imenuje belo kar je černo, in
černo kar je belo? Napredujejo kolesa in peresa, ki se
nobeno nedeljo in praznik več ne ustavijo; napredujejo
šila in šivanke, ki o dnevih Gospodovih naj bolj urno
švigajo; napredujejo kladva, ki butajo, vrata prodajal-
nic, in še veliko enacega, ki tudi take dni škripljejo.
Napredujejo marsikteri popirnatí možje in učenjaki, ki
mislijo, da se večne resnice starajo, kakor njih suknje,
in da jih je treba z novimi nadomestiti, ali vsaj s praz-
nimi izmišljajmi malo pokerpati in s ščetjo olike ogla-
diti. Jaz pa mislim, in sem tudi prepričan, da se
večne resnice ne starajo, in da nauki keršanske vere
so ravno tako dobri za naš čas, kakor so bili pred pol-
drug tisuč leti, in pa da le oni zamorejo svet rešiti iz
nadlog, v ktere se je v svoji dozdevni učenosti in na-
puhu zakopal.

Š. Nauki keršanstva so res dobri, ali dan danes
jih znamo nadomestiti z učenostjo in umetnostjo. To je
napredek in omika, ktere vi ne razumete.

P. No, sedaj se več ne čudim, da Vam je Šega
ime! Tako tedaj res mislite, da je to, kar si ljudje iz-
mislijo in s svojo pametjo izduhtajo, boljše od unega,
kar nam je večna resnica, ki se ne more zmotiti, raz-
odela in zapovedala. Pa mar mislite, da bodo Vaši na-
uki vendar saj na tem svetu ljudi srečne storili? Spri-
čano je, da ne. Kolikor je več mlačnosti v veri, toliko

veči je samopašnost v življenji. Kolikor bolj se svet
baha s svojo oliko, toliko bolj leze v revščino, — zato
ker oliko hoče brez vere svet osrečiti, kar ni mogoče.
— Kar se pa tiče starih šeg in navad, si imamo ravno
katoličanje odveč očitati. Judje se derže svojih šeg,
protestantje svojih, se poganjajo za nje, le katoličanje
nočejo biti katoličanje, sami svojo vero skrunijo, drugo-
vercem pomagajo jo zaničevati, ter jo tako še svojemu
bližnjemu primerzé.

Š. I sej še nismo vere zatajili, če tako napredu-
jemo in terdimo posvetno učenost.

P. Res da ne, ko bi se samo na ime gledalo; vem,
da vsi taki ljudje se lahko skažejo s kerštnim listom,
da so res katoličanje. Ali ime še ni zadosti. „Ali ime
ali pa zadržanje spremeni!“ je klical slavni vojskovodja
Aleksander Veliki vojaku, ki se je tudi Aleksander ime-
noval, pa ni imel njegove serčnosti.

Š. Da imam le vero v sercu, naj jo že kažem po
farizejsko očitno ali ne, to je menda vse eno. Tako
svet hoče imeti, ali ste Vi sami tujec, da tega ne veste?

P. Povejte mi, kaj bi rekli prijatelju, kateri bi se
ne potegovalo za Vas, kedar bi bilo Vaše dobro ime
napadeno vpričo njega in bi molčal ali še celo z Vašimi
neprijatelji vlekel, Vas pa vendar le zagotavljal, da
je Vaš pravi, resnični prijatelj?

Š. Kar naravnost bi mu jo povedal, da: „Na
koncu jezika se rado zmika!“ Taki prijatelj — in pa
nič. —

P. Prav ste jo uganili. Ako je nespametno v šegi
in noši kar slepo dreti za svetom, je pa zoper vest
in prepričanje, zoper keršansko dolžnost, ako se iz
strahu pred ljudmi sramujete pokazati svojo vero. Taka
vera — in pa nič. —

Š. Ne vem si drugač pomagati, iz sveta ne morem
iti, in če hočem med ljudmi živeti, moram tako ravnati,
da jim vstrežem. Sej tudi takih ljudi na svetu ni, ka-
koršnih Vi hočete imeti, k večjemu v kaki samoti ali
v kakošnem samostanu.

P. Res je, da se premnogi dandanes za vsako reč
prej navduše, vnamejo in poganjajo kakor pa za sv.
Cerkev in vero.

Tako hudo pa vendar le ni, kakor Vi govorite; po
vsi deželi najdete prav poštenih vernih katoličanov, ki
jim je Bog in vera nad vse; zamorem Vam pa tudi po-
kazati še posebej celo družbo ljudi, ki se zavejo, da so
katoličanje in se ne bojé tega tudi očitno pokazati.

Š. To se mi skoraj neverjetno zdi, in ko bi bila
taka družba, bi jo svet napadal in pikal, kakor raz-
draženi roj seršenov, kedar kdo vanje podreza.

P. Sej se to tudi godí; le berite tukaj, kar je list
pretečeno saboto pisal, in se bote prepričali... Pa to
nič ne dé. Društvo to se imenuje „katoliška druž-
ba“ in število njenih udov je že sedaj nad 800,*) naspro-
tovanje dobro in pravično reč še le povzdigne, kajti Bog
blagoslavlja pravično početje in neprijatelji njegovi zoper
svojo voljo delajo njemu na korist in blagor.

Š. No, kaj še tega nam je treba? Ali nismo vsi
katoličanje, in družb imamo že tako zadosti?

P. Vidite no, gosp. Šega, zdaj ste jo pa sami s
sabo navskriž zavozili! Poprej ste rekli, da se vsi
ljudje ravnaajo po šegah, da svoj plašč me-
čejo le po vetru vsakdanjega mnenja, toliko
ste govorili od omike in napredka. Sedaj ko
sem Vam pa povedal, da tudi katoliška reč na-
predva v svojih mejah, da se je za boljše napre-
dovanje sv. vere osnovala še celo katoliška
družba, sedaj pa pravite, da je družba nepotrebna
in odveč?! Vi modrujete tako, kakor vsi nasprotniki
Cerkve in vere, ki so precej pod potjo s svojo modrostjo,

*) Sedaj pa že nad 1000 in zmiraj raste.

kadar je treba tudi veri in Cerkvi kaj dopustiti. Vam bi bilo na vse zadnje tudi odveč katoličan biti!

Š. No, no, tega pa vendar ne! Naj Vam bo; rad priznam, da je vse to lepo, če je res vse to Vaš namen in nimate kaj drugega pod klobukom, kajti v združevanju je moč, in veliko zamorete tako doseči cerkvi in občinstvu na korist... A mene pa vendar ne bote pridobili za Vašo družbo, moji liberalni prijatelji bi me zmerjali; pa bojim se tudi, da bi me morebiti moji višji pisano gledali, ker še niso slišali take razlage in pojasnovanja o katoliški družbi, s kakoršno ste sedaj Vi meni podkurili in posvetili. Ne mara bi se jim zameril, in še celo iz službe me utegnejo spoditi...

P. Družbin namen je očiten, je bil javno razglašen. Kdor ga hoče, ga lahko spozná. Kdor pa noče, ga nihče ne more v to siliti. Pri zapertih vratih in v nočni tmini družba nič ne sklepa. Njeno geslo je in ostane vsikdar: dati cesarju, kar je cesarjevega in Bogu kar je Božjega, pa po zmožnosti bližnjemu dobro delati. Vi pa ste eden tistih tičkov, ki se bolj boji ljudem zameriti, kakor pa Bogu; to je vsa Vaša skrivnost in politika. Če so Vaši predniki res svobodoljubni in prostomisleči — sej je dan danes vsak to na jeziku — Vas zavoljo katoliškega prepričanja ne bodo sovražili in preganjali, morebiti še bolj čislali in ljubili, ko bi bili tudi drugoverci ali celo nobenoverci. Prijatelji Vas bodo morda en čas res pikali, pa dokler Vam nimajo drugega nič očitati, kakor to, da ste pošteni in značajni katoličani, ni Vam treba si glave beliti in ubijati in zvečer smete prav sladko in brez skerbí zaspiti. Poslednjič Vam bodo tudi oni prav dali, in mnogo jih bote še celo za sabo potegnili. Tako svobodo, kakor druge družbe, tirja tudi katoliška družba za se. — Nasprotniki se nam prav lahko smeja in nam očita, da nam naša reč ni nič kaj pri srcu, ako smo podobni tisti živali, ki roko liže temu, ki ga tepe.

Š. Ne tepe Vas pa res nihče ne.

P. Vsak, ki psuje in napada cerkvene naprave, v zasméh devlje cerkvene poglavarje, in v cerkvenih rečéh, katerih ne razume, katoličane hoče ošabno podučevati, vsak taki bije katoličane za uho; kdor pa take spise bere, kupuje in prodaja, je pa res podoben tisti dobri živali, ki se zahvaljuje za sprejete tepežke.

Š. Sej sem tudi lahko brez katoliške družbe katoličan. Me vendar menda poznate, da nisem tak nerodnež; le vsem ljudem bi rad vstregel, z nikomur ne živem v zameri, ker pustó se mi zdi, da bi me kdo križem gledal.

P. Ne zamerite, g. Šega, ljudje Vaše verste niso ne krop ne voda; kdor bi rad vsem vstregel, se dostikrat vsem zameri. — Kedar čas tirja, da se človek določi, mora tudi to storiti, timveč, kadar ga vest veže na to. To je možato in tudi keršansko. Katoličan ste pa tudi lahko brez katoliške družbe, to je čisto res in nad tem nihče ne dvomi, — samo da ste res katoličan. — Rad bi tudi rekel, da s takimi ljudmi, za kakoršne ste se Vi nocoj poganjali, si družba ne pomore veliko.

Pa brez zamere! — Z Bogom!

Š. Kaj pa, da bi bil rad „z Bogom“ kakor z vsakim človekom v prijaznosti, toda — hm, hm...

(Pravda odide.)

Šega (sam zase zamišljen): Ta mi jo je pa posolil — ta!...

Nocoj bom imel kaj premišljevat... Prav je rekel: „Taki katoličan, kakor sem jaz — in pa nič!“ V tej reči jo moram že na drugo pot zasukati. — Kaj pa, ko bi na zadnje bilo treba še za „Sprejemnico“ prositi?... No, bom videl... (Odide.) M.

Tri mesece na Jutrovem.

XXXVII.

(Pot na Tabor. Stare in nove znamenitosti na njem; ruska cerkev in ruski duhoven; razgled s Tabora.)

23. aprila zjutraj proti petém se je vsa naša popotna družba odpravila jezdé na Tabor, ki je proti vzhodu od Nazareta. Čez dobro uro popotvanja smo zopet enkrat vidili nekaj log divjih drevés, menda cirov, kar je v uni deželi redka sreča. Bilo je polno zelenja, tički so vse križem peli. Šli smo blizu vasi Kabadije ob levi in Itze ob desni. Pot je poslednjič držala navdol, od koder smo potlej šli kviško na Tabor.

Tabor pred nami je bil lepo zeleno obrašen, pa vender močno skalovit. Mislim, da je nekoliko višji, kakor Šmarna gora. Pot nanj je zlasti proti zadnjemu močno sterma in skalovita. Ob osmih smo prišli na goro in smo obstali pod senčnim cirom. Hrib je poln trave, germovja in zelenja. Terebinta (búton), silo terdo drevo kakor dren, ondi prav pogosto raste. Precej lesá, sem s tega preimenitnega hriba seboj vzel za spomin.

Imeli smo najpred dve ss. maši v neki obzidani jami ali duplini na verhu hriba, ki so ju kapelo imenovali. Ni večí, kakor so repne jame pri nas po kmetih. Se vé, da se poprej napravi altar in vse potrebno za Božjo službo. Vsako leto 6. vel. serp. pridejo oo. frančiškani iz Nazareta z verniki ondotnih krajev s procesijo na goro, obhajajo Božjo službo in obedvajo potem pod šotorji, kakor je želel sv. Peter.

Po maši se je mislilo na nekoliko kosila, in le malo časa je nam ostajalo, da bi se bili okrog ogledali in prevdarjali tehtnost tega kraja, zlasti ker tisti dan nam je bilo treba še do Tiberije priti.

Hrib Tabor moram zavoljo njegove tolike slovečnosti nekoliko bolj popisati. Kake dve uri od Nazareta je ta imenitna gora, menda 1750 čevljev visoka, stoji čisto ločena ali na samem, kakor na pr. Šmarna gora, in ima na verhu obilno in precej široko planjavo, podobno kakor pričeljen kogel. Potrebuje se uro časa, da se na verh pride; pot gre na svitke in po več krajih je v skalovje vsekana. Tabor, holm, višava, po arabsko Džebel-et-Tur, tudi Džebel-en-Nur (hrib luči), se v sv. pismu imenuje tudi „sveta gora“ (2. Pet. 1, 18). To je dokaz, da so že prvi kristjani ta kraj v posebni časti imeli. Že pod Jozvom je bila na tem hribu terdnjava Asenoth-Thabor (osterverh), in tudi pozneje je znamenit v zgodovini.

Naj večí slavo pa si je pridobil Tabor s tem, da se je bil Zveličar pred svojo smrtjo tukaj trem apostelnim v nebeški časti pokazal — spremenivši se pred njimi, in jih je bil s tem poterdil za hude prehude poskušnje, ktere so za nje nastopale. Zato se pa ni čuditi, da je že sv. Helena na Taboru zidala cerkev; in sv. Antonin krog l. 600 omenja na Taboru 3 cerkve, v spomin 3 šotorov, za ktere je sv. Peter prosil. Glasoviti križar Tankred je na Taboru zidal novo cerkev presv. Zveličarju in pa latinski samostan benedektinov; toda l. 1113 so Saraceni vse mnihe pomorili. Drugi mnihi pa so se varno branili leta 1183 celo zoper Saladina. Kristjani so bili naslednjič hrib v pravi tabor ali terdnjavo spremenili. Razne dogodbe je med križarskimi boji skusilo to svetišče, poslednjič pa je sultan Bibars l. 1263 vse razderl in razdjal, in planjava je ostala pusta do današnjih dni. Še zdaj je brez števila podertin iz prav razločnih časov na tem hribu in obzidja je še veliko, zlasti ob južni strani. Tudi od nekdanjih cerkev ostanki žalujejo v samoti med travo in germovjem.

Današnjemu času je bilo prihranjeno, da se bodo tudi na Taborju, kakor drugod po sveti deželi, jele stare svetišča iz praha povzdigovati. Ni davno, ko se je slišalo,

da namerjajo katoličani na Taborji cerkev zidati. Rusovska cerkev za razkolnike je bila po nekoliko že izdelana, ko smo bili romarji iz Avstrije na ti gori pred 2 letoma. Kmali na prostoru, kjer se na plan pride, so jo naredili na starem svetišču. Precej delavcev sem vidil mem gredé, ko smo se s hriba povračali, pa naši tovarši se niso zmenili, da bi postali in pogledali, kaj je to. Jaz urno stopim s konja, hitim krog poslopja in najdem od severne strani vrata v novo cerkev. Ostermil sem zagledavši v samotnem kraju novo lepoto. Po tléh so bile sem ter tje verste lepih starih mozaikov med prezalim novim marmornim tlakom. Altar po jutrovi podobi s tablami od stene do stene je bil že skoraj cel, in ni popisati, kako ginljivo je to na tako samotnem kraju. Lepo oblečen ruski svečenik je stal pred menoj, ko sem (v cerkev stopil. „Gavarite pa ruski?“ me je prašal, ko sem ga slovansko nagovoril. Prav prijazen je bil in z veseljem bi mi bil razkazal in dopovedal vse, ako bi naši ljudje ne bili tako silno naprej hiteli. Imel sem torej le prav malo trenutkov časa, ker bal sem se, da utegnem pot zgrešiti, ako se delj mudim, ali pa me zadenejo kake druge nezgode na samem. Pet lét je, kar delajo Rusi to cerkev, in najberže bodo napravili ondi majhno slovansko naselbico, ko bode do delana cerkev s samostanom, kakor so tudi saj nekteri Sloveni v Marsabi, v Betlehemu in drugod, posebno pa je njih veliko v Jeruzalemu. Upajmo, da ni predelež čas, ko bodo tudi slovenski jutrovci spoznali, kje je pravi namestnik Kristusov na zemlji, in v taki naši nadi delajo in pripravljajo oni po sveti deželi za katoličanstvo.

Preden se pa ločim od tega ljubeznivega kraja, naj omenim še, kakošen je razgled s Taborja. Proti večeru je velika planjava Ezdrelon ali Jezrahel, in vidi se zadaj do Karmela ob srednjem morji; le nekoliko malo se vidi tudi morje. Proti severu in severu-vzhodu se kažejo hribi pri Safedu, in še delj gori snežnik veliki Hermon, in bližej nas na planjavi dva rogova moli kviško znameniti hribec Korun-el-Hattin; tudi tiberijaško jezero se v enem kraju nekoliko vidi. Proti jugu je skoraj popotniku pri nogah hribec mali Hermon (arab. Džebel-ed-Dahi) in sloveči vasici Najm in Endor. Dalje od mal. Hermona je imenitni hrib Gelboe (Džebel-Fakuh). Mali Hermon in Gelboe zakrivata samarijske gore proti jugu.

S Taborja smo se nagnili proti Tiberii in pod hribom smo jezdili po prijetnih senčnih logih med veliko travo, pa tudi po robatem skalovji. Kaj veselilo me je, ko sem zopet enkrat slišal kosa veselo pa mično prepevati, kakor več lét poprej deleč ob Nilu v Egiptu, ko mi je zopet znani vrán zakrokal na ušesa. Na tujem je človeku vse sladko, kar koli ga spominja na ljubi dom.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. 11. aprila v Rimu. (Iz dnevnika g. Stanisl. Šranca.) Danes zarano odmašujem in po maši se odpravim v cerkev sv. Petra, kjer so imeli papež ob 8 svojo zlato mašo, in sicer tiho, samo zahvalno pesem „Te Deum“ so peli. V avstrijskem hospicu „Anima“ je bila začetna pika mojega današnjega romanja. Kmalu pridem po precej širokih ulicah do angelskega mosta (S. Angelo), na katerem stojé veliki marmornati angeli, deržeči v rokah orodje križanega Zveličarja, krono, žeblje, križ itd. Gnječa je bila tolika, da se le počasi pomika ljudstvo naprej, nasproti nam stoji grad angelski, vojaška terdnjava, ktera gospoduje lahko celi Rim. Prezale kočije prelatov in kardinalov se peljejo proti Vatikanu; rumeno, zeleno, višnjevo, rudeče oblečeni strežerji in kočijaži se smučejo po kočijah, katerih je toliko, da se ni lahko ogibati; čili konjiči ponosno

traplajo proti tergu sv. Petra, vidi se jim kakor da bi čutili, kaka slovesnost se obhaja.

Ko vkrenemo v ulice pred tergom, nas obdajajo ob levi in ob desni umetlno napravljene drevesa iz zimzelena (pušpana) s piramidalno krono, na kateri so sem ter tje cvetlice vpletene, zimzelenovi venci vežejo drevesce z drevescem. Pred ulicami je postavljen slavolok, da se gre pod njim kakor skoz veličastne vrata. Mogočni terg, kterege obdajajo lepi okrogli prehodi z velikanskimi stebri, je močno obljuden; čarno podobo dajeta tergu dva sijajna vodometa, ktera vodo kviško brizgata, da se nazaj šumeča v belo-sneženi prah drobi. Ob kratkem reči, vse se mi zdi nekako slovesno, praznično, ko gremo po stopnicah komaj 4 perste visocih v lopo cerkve, ktera sama (lopa) je toliko velika kakor precej velika cerkev.

Že na sredi cerkve je bila taka gnječa, da se naprej ni moglo. Govorilo se je o 60.000 pričujočih, pa štel jih nisem, samo toliko vém, da sem bil močno v stiski, akoravno sem bil še daleč od altarja sv. Petra, na katerem so papež mašo brali. Tukaj sem nar več molitve storil, kar sem bil v Rimu, ker bilo je nar več časa. Po maši greva s prijatlom v bližnjo cerkvico, kjer je tudi pokopališe; tukaj vse opominja na smert, podobe, rakve itd.

Po dokončani slovesnosti greva v stanovanje in nato v „Animo“ poslušat slovečega mogunškega govornika Mufang-a. Razlagal je, kakor je imel Kristus svojo cvetno nedeljo in svoj veliki teden terpljenja, tako tudi Pij IX, njegov namestnik: pa vender je vse to Gospod naredil, kateri vse prav dela, kar se vidi očitno, zakaj duh keršanstva se vedno bolj razširja. — Tako je preteklo dopoldne.

Popoldne je bilo pa namenjeno za zaslišbo pri sv. Očetu. Okoli treh gremo torej v Vatikan. Gnječa od zjutraj se ni samo ponovila, ampak pomnožila. V prvo sobo je bil vhod lahak, pri vratih druge so bili pa Švicarji, kateri so nas počasi noter spušali. Čudil sem se, kako so se tukaj gnjetli knezi in grofi s priprostim kmeti vred, kako smo se terli, da bi bili poprej deležni viditi obličje očeta vsega keršanstva. Ko v drugo sobo pridemo, se je naglo zopet vse zagostilo, in čakali smo gotovo poldrugo uro v gnječi in vročini, predno smo vidili papeža. Ko bi vsi ti ljudje ne bili imeli nič ljubezni do papeža, kakor sovražniki cerkve radi lažejo, bi gotovo ne bili take vročine radovoljno terpeli. Po dolgem čakanji pride zaželeni pastir pastirjev. Kdor je imel kaj oddati, je položil k nogam sv. Očeta in kušnil svetinje v čevlju všite; toda na versto nismo mogli vsi, ker nas je bilo gotovo 1000, torej poljubovanje preneha in papež jamejo govoriti v tem le zmislu:

Cerkve je bila večkrat viditi zapušena, pa jo je vendar Gospod varoval; tudi v današnjih dnéh je zapušena od kraljev in velikašev, ne pa od Boga. Vi, ki ste prišli iz daljnih krajev, iz raznih dežel, ki govorite razne jezike, Vi ravno ste živa priča, da ni zapušena. Molite za-me, za tiste, ki učé, da cerkvena ino svetna oblast se ne sme strinjati v osebi papeža, in za tiste, ki so keršeni, pa niso v naši cerkvi; priporočajte drugim to moliti. Zdaj pa blagoslovim Vas, Vašo deržino, fare in škofije, iz katerih ste; nesite ta blagoslov na svoje domove.

Glas je bil tako ginljiv, govor tako prepričaven, da se je vidilo, kako vse iz serca teče. Posebna vnema se je kazala pri vhodu in pri odhodu. Ko so papeža na prestolu prinesli v sobo, je gorečo ljubezen do njih kazalo živo gibanje z belimi rutami, germeči, iz sto in sto gerl doneči klici: Bog živi Pija IX, papeža in kralja! kar je terpelo gotovo čez pol četerti ure. Ko je ta navdušeni hrum za trenutek potihnil, zavpije nekdo izmed množice: „sempre viva, sempre viva, sempre viva Pio

nono!“ (Vedno živi, vedno živi, vedno živi Pij IX!), in zopet je nastal hrum, da se je soba tresla.

Ko so pa papež iz Vatikana blagoslovili ljudstvo na tergu zbrano, se je živo veselje v sobi zedinilo z veselim klicanjem na tergu, in zunaj in znotraj so šumeči glasi povzdigovali Očeta keršanstva. Kaj tacega nikakor ni bilo najeto, ker nar več nas je bilo ptujcev, kateri se med seboj pomeniti niso mogli; živo klicanje je šlo iz srca, iz ljubezni, kakoršne je vreden mož prave značajnosti.

Po dokončani službi Božji sem imel dosti časa cerkev bolj na tanko ogledovati. Osupnila me je njena velikanska dolgost in širjava; po dolgem sem naštel čez 300 korakov, po širokem v križu pa 220. Orjaške podobe so mi nasproti stale, katerim nikjer primere ne najdem.

V enem kotiču vidim goreče svetilke, hitro pristopim pogledat, kaj to pomeni, ter najdem, da je grob Leona papeža, katerega god se obhaja 11. aprila; od tod torej ponižna razsvitljava. Bolj praznična je bila pa razsvitljava na grobu ss. Petra in Pavla, kateri je pod velikim altarjem cerkve. Lepa pozlačena ograja obdaja globino, v kateri ste trupli apostelnov in v katero se gre po stopnicah od dveh strani; dragi perti pokrivajo tla, čez 200 lampic veselo gori okoli ograje; kakih 40 za roko debelih in čez seženj dolgih sveč je prižganih v svetišču; raznoteri molivci klečijo ob ograji in molijo.

Zdelo se mi je, da se dá tukaj pobožno moliti, pa ni bilo časa dolgo muditi se, povsod me je naprej gnalo kakor vozovlak, ker se je mudilo. Moje popotovanje je bilo bolj gledanje kakor pa pobožno romanje. Tukaj in v Lateranu sem vidil na spovednicah napise, v katerem jeziku se spoveduje.

— 30. aprila je bil v Ljubljani dr. Gruša, predsednik rokodelske družbe na Dunaju itd. Šel je iz Rima, kjer so imeli rokodelci v imenu svojih družb posebno zaslišanje 23. aprila pri sv. Očetu, so jim vošili srečo in adresu z darovi izročili. Zbrala se je bila zvečer v dvorani rokodelske družbe velika množica rokodelskih mojstrov in družetov pa tudi druge gospôde, ter je sprejela z donečim „živio“ gospoda Gruša, ki je spremljan od dr. Vončinata prišel v dvorano. Po pozdravu od g. Vončinata predsednika in odpeti pesmi je Gruša v silovitem govoru, ki kakor dereča reka vse srca seboj vleče, rokodelcem živo popisoval, s kakošnim veseljem so sv. Oče sprejeli njih adresu, kako so jo nad druge posebno čislali, v Vatikanu ji posebno častno mesto odmenili. „Človek sam bi želel v tacih okoliščinah rokodelski družbe biti,“ je rekel verli govornik. Sporočeval jim je, kako so sv. Oče njih „častno rokodelstvo“ in nje blagoslovili, njim pa priporočevali, da naj tudi svojih tovaršev družbi pridobé, pa sami stanovitni ostanejo. Omenil je, da začetnik vse časti vredne družbe, ki šteje kacic 60.000 udov v 450 družbah, ni prav za prav ranjki Kolping, ampak nekteri rokodelski družniki sami, ki so Kolpinga večkrat in priserčno prosili, preden se je tako tehtnega početja lotil.

Iz Zalega loga, 12. majnika. A. P. — Binkoštni teden bo tukaj sv. misijon. Priporôči nas, „Danica,“ svojim prijateljem v molitev za obilen sad; sej le Bog ima srca v oblasti in na Njegovem blagoslovu je vse ležeče. — „Tagblattovce“ pa sem gori povabim, ker so silno potrebni, da bi se omečili. Pač je že čas, da bi se že spametovali — et „ultima“ providerent!*) —

Zahvala. Ne morem si kaj, da bi se ne zahvalil javno vsemu ogromnemu številu slovensko-bistriških far-

manov, ki so me v nedeljo 2. majnika tako slovesno skoz mesto do g. Manhartove gostilnice spremili, in onim, ki so mi celo s svojimi vozmi do Polčan postregli.

Verli slovensko-bistriški farmani! pokazali ste nasprotnikom vkljub, da ste omikani, pa tudi politiško izobraženi.

Živili verli Slovensko-bistriški farmani!

Vaš poprejšnji kaplan
Jožef Šuc.

Z Dolenskega. (Spominček rajnkemu Štefanu Prijatelju, lokalistu v Topoli. Nekoliko zakasnjeno.) Bridke solze so me obile, lice mi obledelo, ko sem po zadnji „Danici“ zvedel Štefana Prijatelja prerano smert. Poznal sem ga po lici, poznal po tem, kar sem čul o njegovi marljivosti v duhovskem stani. Naj omenim le njegovo prizadetje v Koprivniku na Kočevskem. Kočevar mora sopihati večidel po stermem, visokem hribovju. Naj težavnejša hoja pak menda je po razsežni čermošniški in koprivniški duhovni, za tega del koprivniški kaplan, ko bi ne bil le začasni pomočnik, menim, da bi zaradi obilnih potov dušo in život moral prezgodaj darovati svojega stanú zahtevam. In prav to je prizadalo ranjcemu g. Štefanu. Ko je poslednja kolera razsajala po Kočevskem, je bil g. Štefan noč in dan ali na konji ali na nogah; ljud mi je terdil, da je gospod na sedli jël in pil, drémal in spal, toda véren Božji tirjavti. Ranjki njegov g. župnik Medved so bili zboleli sami, za kolero bolnih pa je vse mergolelo po množnih vaséh; pa g. Štefan je vse do konca preskerbel — sterpljivo. Tolika skerb, takošna delavnost položila je tudi župniji rés prijatelja na posteljo, toda kdor si pomaga, pomore mu Bog! kmalu so g. Štefan zopet ojačili se — ter koprivniški duhovni skerbéli za dušno blagost. To je bilo o koleri, sicer pak se Koprivničanje še dan danes hvaležno spominjajo svojega bivšega kaplana Prijatelja, učencem neumornega učitelja, národu oklenega govornika, družčinam priljudnega tovarša.

Sploh Koprivničanom resno, hvaležno, pomenljivo serce govori: „To so bili gospod po Božji volji — rezni, pa tudi dobri in mehki, takovi, kakoršnih je želiti.“

Bog daj g. Štefanu večni mir! XYZ.

Iz Kostanjevice. ** Spomin petdesetletnice ali zlate maše sv. Očeta Pija IX obhajal se je pri nas prav slovesno. Že v saboto zjutraj vabilo je mogočno pokanje možnarjev in prijazno priterkovanje zvonov verne v cerkev, kjer so se obhajale tri sv. maše zaporedoma, srednja z blagoslovom, v spomin, da ta dan so bili sv. Oče mašnik posvečeni. Popoldne ob 6 se je prenesla prelepa podoba Marijnega neomadeževanega spočetja s prav ginljivimi slovesnostmi v procesii v farno cerkev, kakor je bilo v Danici že napovedano. Ocvetličena mladina je podobo nosila in svetila, šolska mladost z banderom, duhovstvo in ljudstvo jo spremljalo. Kodar se je Marijna podoba nesla, bile so okna s cveticami in tančicami okinčane, z-lučmi razsvitljene. Pred vhodom na pokopališe, ki je krog cerkve, postavili so bili fantje lep slavalok z Marijnim imenom med zelenimi vencii. Med navdušenim, pobožnim petjem in pretresljivim gromenjem težkih možnarjev in veselim donenjem zvonov prinesla se je Marijna mila podoba do cerkve. Ali kadar prično male 6letne Marijne družičice in za temi zmiraj veči in veči deklice vse z gorečimi svečami v cerkev stopati, kadar se prikaže nazadnje premila Marijna podoba, z belimi in rudečimi tančicami tako ogernjena, da viditi bila je kakor mogočna, prekrasna kraljica, plavajoča na perutih mile juterne zore; kadar se je ona med veselim veršenjem orgel, med donenjem mnogih malih zvončkov, med gromenjem možnarjev in bučanjem zvonov, nad ramami nežnih deklic tako počasi, tako mogočno in tako veličastno bližala velikemu altarju, kjer

*) Je pač malo upanja, da bi kteri prišel, akoravno imajo že nove kljuseta berzonoge ali „velocipede.“ Upajmo pa, da bodo tudi ljubljanski gg. župniki že vendar enkrat en misijon napravili, ali raji dva, za kakoršne se čedalje več glasov sliši. Takrat pa se terdno zanašamo, da ne bo brez žetve pri Savlih. Vr.

prebiva nje božji Sin, po katerem njeno blagočutno materno serce toliko koperni; kadar si jo vidil velikemu altarku približavši se kakor mogočno kraljico vstopiti se na pripravljeni kraj blizo svojega ljubega Jezusa; kadar ugledal si nje mili, ljubezni in nedolžnosti žareči obraz s proti nebu obrnjenimi ali bolje v neizrekljivo veličastvo Božje zamaknjenimi očmi, v levici deržečo lilijo nedolžnosti, desnico pa rahlo na persi položeno, kakor bi hotla z njo naznaniti blage, nepopisljive občutke nežnega svojega serca; kadar si ugledal ta prekrasni prizor: takrat bilo ti je kakor bi bila podoba živa, kakor da bi slišal nebeško Kraljico veselja in ljubezni vso prevzeto radostno slaviti svojega Boga, ki pripravil ji je po svojih služabnikih toliko počestčenje na zemlji. Dovedalo se ti je, kakor bi jo slišal mlo prepevati: „Moja duša poveličuje Gospoda, in duh moj veseli se v Bogu mojem Zveličarji; ker ozler se je na nizkost svoje dekle; odselej imenovali me bodo srečno vsi rodovi.“ In kadar ugledal si krog nje tudi tako zali venček nedolžnih beloblečenih Marijnih družic z belimi svečami v rokah in s svetlimi svetinjami Marijnega čistega spočetja na višnjevih in rudečih trakih krog vratú, pač ni bilo čudno, da so te premagale notranje čutila, ter ti v očeh zaigrale svetle solzice preserčnega notranjega veselja in prevelike radosti. Z naj večo navdušenostjo prepevale so se potem nebeški Kraljici na čast litanijs Matere Božje. Po blagoslovu se je ljudstvo počasi izšlo, veselo pogovarjanje se o lepi, redki slovesnosti in neizrekljivi lepoti Marijnega kipa. Podoba je narejena v Greden-u na Tirolskem v delavnici Insam-a in Prinot-a, in je zares prekrasno delo, ki stoji le 52 gl. Visoka je 4 čevlje. Predno se v je cerkev prinesla, je bila podoba stoječa na ramah 4 deklic fotografirana. (Konec nasl.)

Od sv. Marka, blizo Ptuja. Kakoršno življenje — taka smert. Četertek, 15. aprila, je bil pri nas dan resnične žalosti. Zjutraj še je hodil berač od hrama do hrama po neki vasi na polju, potem se okoli 9. ure napoti čez polje proti Dravi v domačo vas; ali človek ne vé in ne misli, kedaj bo glas pravičnega Sodnika zadonel: „Daj odgovor od svojega življenja!“ — Nesrečni berač se zgrudi na polju, izdihne svojo dušo, in ni prijateljske roke, ktera bi mu oči zatisnila. Še le zvečer, ko je mlo solnce s svojimi toplimi žarki z bližnjimi hribi se poslavljaló, so pastirčki našli truplo nesrečnega vse zagorelo in zabuhnjeno. Pokojni je imel prej lepo kmetijo, ali z ženo in otroci se ni pogajal, je rad preklinjal, pijančeval in razuzdano živel, in bil — brezbožen bogatajec; zato pa tudi nevreden, da bi se zadnji trenutek duša oskerbela s hrano večnega življenja.

Ali nesreča ne ostane brez nesreče. Kopači nekega kmeta v naši fari so šli tisti večer domú iz haloz, kder so se med kopanjem že celi dan pikali in dražili, posebno pa dva odpušenca zavolj zanikarnice. Zvečer se vsi nekoliko bolj napijejo, kri začne po žilah vreti, beseda dá besedo, in žalostni konec prepira je — da zgoraj Borlskega broda v mraku na potu domú fant fantu, sosed sosedu glavo razkolje, — ravno tistemu, ki je celi dan pravil: prej ne mirujem, dokler ni eden mertev!

Umorjeni je bil krog in krog znan zavolj divjega obnašanja, kacih 26 lét star, čverst dečko. Ali še enkrat: „Kakoršno življenje, taka smert.“ Nesrečnež je živel v nespodobnem znanju, ni poznal keršanskih dolžnosti, in kakor se pravi, tudi ni opravil velikonočne spovedi. Zadnji trenutek je ostala njegova „zvesta“ — za ktere voljo je življenje zgubil — sama pri njem, in ni bila toliko premišljena, da bi mu oskerbela namestnika Božjega, kteri bi njegovo dušo z Bogom spravili (kar bi se bilo moglo zgoditi, ker je on proti jutru še le umerl). Tako je izdihnil na njenem krilu, v nočni

tihoti, pod milim nebom svojo revno dušo; — ona pa gre in pusti truplo ležati do drugega popoldne.

Zato si vsakdo naj povzame svarljivi nauk: Vsak močen najde še močnejšega; — kakoršno življenje, taka smert, — in dostikrat mladeneč, zjutraj še kakor kri in mleko, zdrav in vesel, na večer tiho, ali resnobno pridiga: memento mori — človek, misli na smert!

Nekteri ljudje išejo vzroka kake nesreče tam, kjer ga ni, tam pa ne, kjer je. Morebiti je že znano, da je toča 18. t. m. daleč in široko, posebno pri gorica, skoraj vso kmetovo upanje uničila. Zato nekteri ljudje pravijo, tega krivo je to, da so Haložani pripustili, da se je truplo pri gorica umerle gospé graškega doktorja St. v Gradec spravilo; nočejo pa, žalibog! spoznati, da je to le šiba Božja, s ktero nas spet k sebi obrniti hoče.

Kako skerbni so nekteri pridni mestjani za blagostanje ubogega kmeta, se lahko spozná — izmed dosti drugega — tudi iz tega, da so v bližnjem mestu vso svojo zgovernost napeli (pa tudi ne brez vspeha) in kmete pregovarjali, naj se po nobeni ceni ne podpišejo, da bi sv. Očetu k zlati maši srečo vošili, češ, kdor se podpiše, bo moral iti k papeževim vojakom, ali pa dobi raboto nazaj, ali podpiše novo dačo! Gerdi lažniki, da jih ni sram!

H koncu naj pa tudi kaj veselega naznanim. V saboto večer, 24. t. m., so zvonovi z milim glasom in krepko pokanje možnarjev glasno naznanjali, da s prihodnjo zarijo se zazná slovesen dan. Še miliše so zvonovi peli, še čversteje možnarji pokali v nedeljo jutro rano, in v sercu vsakega zbujevali pobožna čutila in misli. Obhajali smo namreč praznik farnega patrona. Od vseh strani je prišlo dosti — dosti več pobožnih kakor navadno — posebno pa iz št. petrovske fare v Ptuj, ker so čč. oo. minoriti pripeljali celo procesijo, ktero smo tudi mi v častni procesiji sprejeli. Po navadni domači službi Božji so margetinski g. župnik z mlo pa krepko besedo vsim nazočim lepo na serce govorili, k pobožnosti in k zvestemu čenju farnega patrona jih opominjali. Potem je bila slovesna peta maša. Sošlo se je bilo 8 čč. gosp. mašnikov, med njimi so nas počastili tudi naš obče spoštovani, dobri in milostivi g. dr. Vošnjak, ptujski proš. — Pri tej priliki se je posebno vidilo, kako potrebno je, da bi se sedanja mala cerkev povečala, kar tudi še letos, ako bo mogoče, začeti hočejo k večji časti Božji in dušnemu pridu farmanov.

Iz Crow-Winga v Ameriki 30. sušca pišejo preč. g. misijonar Pirc, da so hvaležno prejeli pred nekaj časom odpravljene darove, in sicer menjico za 29 dolarjev v zlatu. (Izmed tega denara gre 37 gl. v pop., 6 gl. sr. in 4 st. dvajset. g. Tomazinu, izročeno od njegovega g. brata. Vr.) Sicer pravijo med drugim: Preteklo poletje sem prejel poln zaboj raznih reči, veči del kmetijo zadevajóčih daril; zraven tega lepo moštranco, pa ne vém, kdo jo je podaril. Naznanite mi, komu se mi je zahvaliti? (Odgovor: Moštranca in kar je sicer cerkvenega, je kupljeno iz denara, ki smo ga dobili po pošti brez podpisa s tem pristavkom, da naj ga po svoji previdnosti v dobre namene obrnemo. Bodi s tem hvala opravljena skritemu dobrotniku na Gorenškem. Vr.) Preč. gospod so precej terdni in zdravi, da si tudi je zima huda in merzla, akoravno so opravili čez 300 misijonskih potovanj, 2 cerkvi blagoslovili in 6 tednov vsak dan po dvakrat v več jeziki pridigali in sicer vse z lahkoto kakor v cvetočih mladih letih — „vse Bogu na čast in bližnjemu v zveličanje.“

Razgled po svetu.

Laški rogovileži so nedavno žugali, da bodo vkljub cerkvenemu zboru napravili v Neapelnu svoj lastni kon-

cil. Da so „liberaluhi“ k temu veselo mežurkali, kdo bo dvomil? In zdaj so pokazali svoj koncil, ker v Neapelnu in v Milanu so rovarji rogovilstvo gnjezdili. 18. apr. je imelo neki zbobneti v Milanu, in bili so zanikarneži zvezani tudi z družimi mesti. Osnove so bile prav prekanjeno narejene, da bi vse oblasti v roke dobili. Orsinove bombe in revolverje so že delili skrivaj in veliko denara so imeli. Eden zasačenih je dvema stražnikoma ponudil vsakemu list za 1000 lir, ako bi ga pustila skoz okno skočiti in ubežati. Imeli so razne gnjezda po mestu; v enem so zasačili veči puntarske glavarje in lastnoročni Macinovi pisem in ciferstev za skrivne dogovore po telegrafu, kakor naznanuje „Persev.“ Med vsem tem pa garibaldinski časniki počenjajo svoje zvijače, žaliyo monarhijo in lažejo v svoj prid.

Petdesetletnica Pija IX. (Konec.) Že več dni pred 11. aprilom so se jele tudi po daljnopisu ali telegrafu pošiljati mnoge in mnogotere vošila. 10. aprila n. pr. je prišlo iz Baltimore amerišanske vošilo Nemcev, ki živé po raznih zveznih državah.

Iz mest in vaških duhovnij vsih dežel prihajajo neštevilni popisi v katoliške časnike, kako se je papeževa petdesetletnica obhajala.

Genova, domačija Jož. Macini-a, se je večkrat skrivala iz strahu pred judi, 11. aprila pa se je skazala z vso svojo vero, z vso svojo serčnostjo. 10.000 ss. obhajil se je opravilo in 500 duhovnov maševalo v namen Pija IX. V manj kot 6 dneh se je nabralo 8000 podpisov na vošilo za sv. Očeta.

Benedke, od koder so se v kratkem slišale ostudne skrunstva, so se zdaj pokazale vse druge. Iz duhovnije sv. Silvestra pišejo, da le malo ljudi je utegnilo biti, kateri niso ta dan k Božji mizi pristopili; pisavec pristavlja, da ima vzrok misliti, da v družih 29 duhovnijah se je enako godilo. Satanske peresa, ki v ondotnih časnikih nesnage pišejo, bi se morale sramovati pri tolikem radovoljnem katoliškem ponašanju in poslednjič odjenjati od brezglavnega in nesramnega preganjanja, s katerim napadajo sv. cerkev Božjo, pravi dopisnik v „U.“

V Ferari vsesplošno veselje, govorjenje o Piju IX, pravi deržinski praznik, cbilno obhajil po vsih cerkvah, vikšji škof je maševal in lepo število mladine je o tej priliki prejelo prvo sv. obhajilo. Veliko ljudstva po vseh duhovnijah je bilo pri Božji mizi.

15. aprila so sv. Oče sprejeli poslanstvo „rimske kolegije,“ ki jim je izročilo darila in vošila študentov, in 5000 frankov v prelepem žametu. —

V Modeni je bilo veliko molitve in obhajil; v mestu Akvi so obhajali tridnevno.

Na Dunaju so v dan petdesetletnice naznanovali vošila za sv. Očeta papeževemu poslancu, in sicer svitli cesar po svojem višjem dvorniku, vsi nadvojvodi in cesarjeva mati pa osebno, katoliške družbe, in silo veliko družih iz vsih stanov. — V Pragi je ondotna besednica kaj svetično obhajala dan zlate maše. Več govornikov je povdarjalo, da je treba brez ozira kazati svoje katoliško prepričanje in serčno delati, kajti nasprotniki delajo prederzno nesramno in nekeršansko.

Petdeset Tirolcev in Predarlcev je imelo pred sv. Očetom posebej zase zaslišanje, in papež so bili posebno veseli tega zvesto-katoliškega ljudstva. Dva kmeta iz Vinčgava so po nemško nagovorili. —

Samostan v Kremsmünstru je 11. aprila v spomin 77 lét sv. Očeta nahranil 77 ubogih. Dijaki so imeli posebej slovesno Božjo službo. — V Levovu so tudi katoliški Rusini kaj slovesno obhajali Pijev slavni dan; samo škoda, da je bil ravno bolan njih vikšji pastir Litvinovič. Polna vernikov je bila velika stolnica, in tudi darovi za sv. Očeta so obilni. —

13. aprila je bilo pred sv. Očetom čez 300 gospej iz vsega sveta in med njimi tudi nekaj Slovank, kakor gospa Klam-Martinicova, Jankovičeva in druge, ki so jih sv. Oče s posebno spodbudljivim govorom silo navdušili. —

G. Gruša-tu, predniku rokodelskih družnikov, so rekli sv. Oče: „Moj sin, veselim se, da te zopet vidim; ti si bil pred 7 leti pri meni s Kolpingom, in takrat smo govorili o časnikih.“ To je zlata vreden spomin!

Nemčija se morebiti nikoli ni skazala bolj edina in bolj navdušena kakor v tem preslavljanji Pija IX, recimo še, da se tudi nikoli ni razodela tako veličastna, pravi „Unità catt.“ Pri luči razsvitljenj je brezbožnost morala gledati, kako slaba je njena stranka, morala je umeti, kakošne vezi strinjajo vse katoliške serca s središtem edinosti.

V Kolinu ob Renu so po imenitnih cerkvenih opravilih razveselili mestne ubožice. Veliki odbor za petdesetletno slovesnost je 72 starčkov z denarji obdaroval. Zvečer je bila razsvitljava.

Kardinal vikšji škof dunajski je daroval 6000 frankov, knez in vikšji škof olomovski pa 10.000 frank. k petdesetletnici za brambo cerkvene države. — Na Nsavschem so za poslavljenje zlate maše odmenili vstanovitivo misijonsko občino med protestanti na severu. — Iz Monastira je profesor dr. Heis nesel vošilo v Rim. — V Holandii so imeli že zgodaj zbranih do 20.000 gld. za sv. Očeta. — V Berlinu so odmenili v spomin petdesetletnice zidati novo katoliško cerkvico in zbirajo se že darovi. Adreso katoliških vseučilišnikov, akademikarjev in semenišnikov po Nemškem do Pija IX je dvorni slikar Šmic v Ahenu umetno vravnal in opravil. — Tudi iz Angleškega so se pošiljali v Rim za sv. Očeta imenitni darovi in vošila. Duhovni so bili povabljeni, da naj za sv. Očeta mašujejo, neduhovni pa, da naj za nje k sv. maši gredó. — V Rimu bivajoči Poljci so tudi napravili zbirko za sv. Očeta. — Na Parskem je knez Wallerstein daroval 1000 gl., njegova žena pa 500 gl. o zlati maši sv. očeta Pija IX. — Iz Pariza je poslal papežev poslanec milijon frank. darov za sv. Očeta. Cesar Napoleon je poslal papežu v spomin postav (štatvo) cesarjevičev, ki je neki prav dobro zadet. Sv. Oče so namreč boter ali kerstni oče Napoleonovega sina. Po 15. avg. se menda napravlja cesarica Evgenija v Rim in cesarjevič jo bo spremil. —

Francoski časniki vsi so bili 12. apr. napolnjeni s popisovanji rimskih slovesnost, veliko jih preslavlja veliko zmago vere, resnice in pravice. Velike slovesnosti so bile 11. aprila po Parizu.

Iz Anglije, Rusije, Prusije, Virtemberga in še več protestanskih dežel so sv. Oče prejeli vošila in vsi v Rimu zastopani vladarji so oddali vošila po poslanstvih.

Izmed vsih vladarjev sta neki bila edina laški Viktor Emanuel in portugalski Dom Pedro, ki nista imela nobene besedice vošila za 50letnico sv. Očeta. Zato je pa italijanski narod toliko obilniše vošil. Viktor Emanuel je menda vojaškega kaplana v Rim poslal, da bi bil papežu kelih v darilo izročil; toda kaplan ni nikogar našel, ki bi bil to hotel prevzeti. Viktor Emanuel naj dá nazaj, kar je papežu vzel, s tem bode bolje storil, kakor pa s ponudnim darilom. Sicer pa Viktor Emanuelu kazen za peto gre. V Milanu so namreč zasačili republikansko rogovilstvo. Da pridejo vsi na versto, kateri so papeža stiskali, je gotovo. — Še celo rovarska Španija ni pozabila na slovesnost vesoljnega sveta. V Madridu so bile cerkve do poznega večera napolnjene, veliko se je spovedovalo in obhajalo.

Kako so celo drugoverci spoznali imenitnost in tehtnost petdesetletnice papeževe, kažejo njih časniki. Berlinski „Nationalzeitung“ pišejo n. pr. iz Rima: Množina

darovanih vsakterih dražčic zares neki preseže vse misli; to so zlati kelih, pastoralni križi z dražimi kamni, križci, svetinjske pušice, podobe, mozaiki, slonokostni izdelki, pregrinjala itd. Enajsti april je pač naj lepši dan v življenju Pija IX; naj sodi kdo kakor koli o pomenu te slovesnosti; gotovo je, da noben drugi na svetu ne more kaj takega doseči, če je sicer še na tako visoki stopnji časti in veljave... Katoliško keršanstvo hoče imeti in preslavljati svojega papeža, in bode ga obdržalo še dolgo... Tako piše protestanško pero; mi pa imamo obljubo, da tisto „dolgo“ bode do konca sveta. —

Kos „Tagblattove teologije.“ Vešaste veše se brez premislila v luč zaletavajo, če je tudi gotovo, da si perutnice posmodé. Taka veša je tudi „Tagbl.“ Po vsi sili hoče tudi teolog biti, akoravno je v teologijskih lastnostih precej podoben veši; zato si pa vselej peruti pricverkne, kolikorkrat se z jezo zakadi v luč teologije. V listu 3. majnika je jel „lekcijone dajati“ o vesoljnem cerkvenem zboru, naletel jo je pa tako, da bi ga bilo gotovo sram, ako bi „Tagblatt“ ne bil.

Povedal nam je n. pr., da sv. Gregor papež ni hotel sprejeti prislova „vesoljni škof“, in Ciprijan to poterjuje v cerkvenem zboru v Kartagi l. 255! — Povejte nam vendar, očka „Tagbl.“, kako je sv. Ciprijan l. 255 poterdil to, kakor je Gregor čez 300 lét po njegovi smrti bojša še le govoril?! Gregor namreč je l. 604 umerl.

Nadalje se revež „Tagblatt“ tako boji, da bi vesoljni zbor utegnil nezmotljivost sv. Očeta za versko resnico izreči, da sam več ne vé, kaj govori. On meni: če se to tudi zgodi, se katoličanu za to ne bo brigati, on se bode držal vere, v kateri je po „izrekih cerkvenih zborov poterjen“ (gestärkt durch die Aussprüche allgem. Concilien). Nezmotljivost je po Kristusovi obljubi „le pri vesoljni cerkvi, pri vsih cerkvenih pastirjih“ (die Untrüglichkeit steht der allgem. Kirche, den sämtlichen Hirten der Kirche zu.) — Če je res tako, od kod pa Vaš strah? Če so cerkveni pastirji „nezmotljivi“, sv. Očetu tega nikdar ne bodo priznali, ako ni res; če mu pa to priznajo, je znamenje, da je res tako, ker so „nezmotljivi.“ — Pa v Rim ne bo vsih škofov, torej — po Vašem — zbor ne bo vesoljen. So mar na zboru konstanškem in bazilejskem bili vsi škofje zbrani, in in vendar menite, da kar se je pri teh — da si tudi ne vesoljnih — zborih sklepalo o papeževi oblasti, je neoveržljivo!

Pomagajte si iz zadrege, „tagblattovci“, rešite veljavo svoji „novi krošnji z blagom truhljenih laži“, in verjeli Vam bomo, da ste res modri, na vse zadnje zmožni celo komarja podkovati.

Razne novice. Družba, ki poropano laško cerkveno premoženje kupuje, se je ustanovila, in ima same judovske firme. Ni čudo, da se tudi sicer po mnogih krajih toliko sliši o cerkvenih ropih. — V severni Ameriki je menda že čez 2.362.500 naseljenih Ircev. To spomlad se nadjajo obilnih novih naselcev iz Nemčije, Anglije, Holandije, in celo iz Rusije; iz Avstrije jih je nekaj že na potu. — Londonski tednik „Weekly Register“ oznanjuje o znamenitem številu anglikanskih duhovnov, ki so odmenjeni priti k vesoljnemu cerkvenemu zboru v Rim, in želé svoje pomislke vesoljni cerkvi predložiti. Režno neki želé s katoliško cerkvijo zediniti se, njih naj hujši zadrega pa je v tem, da ne vedó prav, če je njih posvečenje veljavno ali ne, in si ne upajo ne novega posvečenja sprejeti, ne v posvetni stan nazaj se podati. V Rimu je za to poseben odbor postavljen, kateri bo to zadevo zanesljivo prav rešil. Omenjeni tednik ima upanje, da nasledek tega bo ta,

da bode veliko anglikanskih duhovnov in neduhovnov prestopilo v katoliško cerkev. — Eden praških listov je pisal, da ministerstvo bo osnovo nove šolske postave poslalo škofom v presojo, da bi se odstranilo, kar je zoper vest katoliških staršev. Toda, ko bi bilo ministerstvo to mislilo, bi ne bilo treba prašati, ker katoliške misli in vravnave so v konkordatu. — Ravno tako je izmišljeno naznanilo, da je kardinal Ravšer poslal v Rim predloge za spravo med Rimom in Avstrijo in dobil nato določno odbijaven odgovor. Do Ravšerja je res prišlo pismo iz Rima, pa ne drugo kakor prav prijazna pohvala za vošila avstrijskih škofov o petdesetletnici. — Obsedni stan v Pragi, začeti 10. okt. 1868, je odstranjen 28. apr. 1869. — Med prvimi vošili za petdesetletnico Pija IX je bilo uno od jeruzalemskega duhovstva. — „Gazzetta del Popolo“, v Torinu je skerbno opraševala, če je res Viktor Em. na svét ministrov predsednika poslal v Rim kelih ali moštranco s savojskim gerbom? „Unità“ na to odgovarja, da naj se le potolaži „Gazzeta d. P.“, kajti „italijanska politika studi besede DATI in ljubi nasproti besedo UZETI.“ Po slovesni zavezi med savojskim kraljem Karolom Em. in papežem Benediktom l. 1741 je papež odstopil v Piemontu nekatere zemeljske pravice savojski dinastiji, le-tá pa se je zavezala vsako leto dati papežu kelih in pateno iz zlata v ceni 2000 škudov. Ti kelih so se tudi pošteno dajali do leta 1851 — vsako leto o ss. Petru in Pavlu, potlej pa ne več, in kmali bode že osemnajst kelihov papežu ugrabljenih zoper vsako pravico. Temu nasproti pa laška vlada daje papežu kelih, kakoršnega so judje pripravili Jezusu Kristusu, in ktere bode o svojem času savojski hiši povernil. „U.“ — Ker je laška zbornica po dandanašnji nesvobodni svobodi tudi klerike vojašini podverгла in je tako vsako katoliško čutilo užalila, torej zdaj škofje prošnje pošiljajo ministerskemu predsedniku, kralju in senatu, da naj se ta postava nikar ne poterdi.

Opomba. Dopis iz Dunaja, prepozno dospevši, prihodnjič dalje.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Vis. čast. g. Jan. Rant, fajmošter v Velesovem, gre v pokoj in Velesovo je razpisano 3. t. m.

V lavantinski škofii. Č. g. Krist. Kanduth, dosedanji duhovski oča v semenišču, gre za župnika v spodnjo Polskavo; mesto špiritvala prevzame preč. g. Jak. Bohinec, zgodovine cerk. profesor; dr. Lipold Jan. postane profes. cerkv. zgodovine; čast. g. Jož. Škerta postavljen je za kurata pri sv. Miklavžu. — Prestavljeni so čč. gg. Jož. Šuc za kateketa na Celjsko glavnicu; Ant. Slatenšek za 1. kapl. v Bistrico; Jak. Kolednik v Rečico; Ant. Pust k sv. Emi; Ant. Pajmon k sv. Tomažu; Jan. Košar k sv. Martinu na Pohorje; Fr. Berlič za provizorja v Stranice; Fr. Naprudnik za prov. v Doberno, in Jan. Vraz za kapl. v Doperni. — Umerla sta: čč. gg. Fr. Otrepec, župnik v Doberni, in Fr. Korošec, kurat v Stranica. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Tri osebe iz P. v spomin zlate maše: C. Z. 50 kr. sr., proseč blagoslova za dušno in telesno zdravje; L. T. 60 kr. sr. V. Š. 1 gl. sr. Vse 3 prosijo tudi blagoslova sv. Očeta za vredno prejetje sv. zakramentov in za srečno zadnjo uro. (Dalje prihod.)

Za afrik. misijon. Iz Škocijana pri Turjaku 3 gl.

Popravek od zadnjič: Iz Kostanjevice naj se takole bere: 4 zlati, 12 terdnj., 2 dvajs. in 20 gl. v pap.